

Smysluplná výuka aneb když to děti ve škole baví

Zuzana Staňková

zuzana.stankova@skolamanesova.cz

hanami.cz (fb: Hanami – prvostupňáři)

+ Dárek

Český jazyk a komunikace 1. díl

+ Dárek

Český jazyk a komunikace 2. díl

+ Dárek

Druhák Pepa a kulička Hadu 1.

+ Dárek

Druhák Pepa a kulička Hadu 2.

Papírová skládačka

- ▶ Vytvořte „knížečku“ s osmi stranami (ne leporelo)

Stále se ptát a hledat...

- ▶ Výuka je přínosná nadaným i žákům s SPU
- ▶ Výuka děti baví a přináší jim radost
- ▶ Učí se v pohodě
- ▶ Rozvíjí své dovednosti, učí se pro život
- ▶ Dosahují očekávaných výstupů + individuálních pokroků
- ▶ Nenudí se

Dává mi to smysl, baví to mě a věřím tomu?

Najednou se skřítkovi tuze zachtělo vyrazit do světa. Sbalil si uzlíček s chlebem a vodou a vylezl ze své dubové chaloupky. Rozhlédl se kolem. Vydal se směrem ke smrkovému lesu, kam často a rád chodil sbírat větvičky na oheň. U jednoho vysokého smrku se náhle zastavil a uviděl něco nového. Náhle se před ním rozprostřela cesta, kterou nikdy před tím nešel. Byla to klikatá stezka. Byl velmi zvědavý, kam stezka vede. Sluníčko mu svítilo na cestu, tak se po ní vydal.

S

Stáčí se stezka v lese,
esíčko s sebou si nese.

Na stezku stoupnu si směle,
sluníčko na mě se směje.

(stezka ve tvaru písmene; píšeme shora dolů)

Bezpečné a respektující klima ve třídě

- ▶ Ve třídě jako doma
- ▶ Neznámkujeme
- ▶ Tykáme si
- ▶ Individuální přístup
- ▶ Bez učebnic
- ▶ Vizuálně přívětivé prostředí
- ▶ Učíme děti, ne učivo
- ▶ Děti vyvozují učivo (tvoří si vlastní materiály)
- ▶ Učitel provází
- ▶ Přirozenost, emoční otevřenost
- ▶ Pohyb
- ▶ Otevřená výuka

Hodnocení

- ▶ Práce s kritérii
- ▶ Slovní hodnocení
- ▶ Formativní hodnocení
- ▶ Sebehodnocení
- ▶ Vrstevnické hodnocení
- ▶ Školní diáře
- ▶ Měsíční plán – výuka – hodnocení – plánování
- ▶ Aktivity se zpětnou vazbou místo hodnocení
- ▶ Reflexe

Práce s chybou

- ▶ Chyba jako pomocník

Doplň tak, aby součet tří sousedních polí byl 8 a součet všech čtyř polí 12.

		0	
--	--	---	--

		1	
--	--	---	--

		2	
--	--	---	--

		3	
--	--	---	--

		4	
--	--	---	--

		5	
--	--	---	--

Práce s chybou

- ▶ ČJ – číst si po sobě, se spolužákem, se mnou
- ▶ Hodnocení pedagoga – nic / tečkování / oprava /
- ▶ Diferenciace jako cesta k cíli
- ▶ Možnost nechybovat
- ▶ Aktivity se zpětnou vazbou
- ▶ Oprava podle vzoru

Vím	Myslím, že vím	Nevím
archeolog	historie	• pravoušek
jeskyňe	historik	dějepis
mamut	• archeologie	dějiny
• muzeum		• Exponát
pravěk		Expozice
slupa		
• vykopávky		

Naše výuka

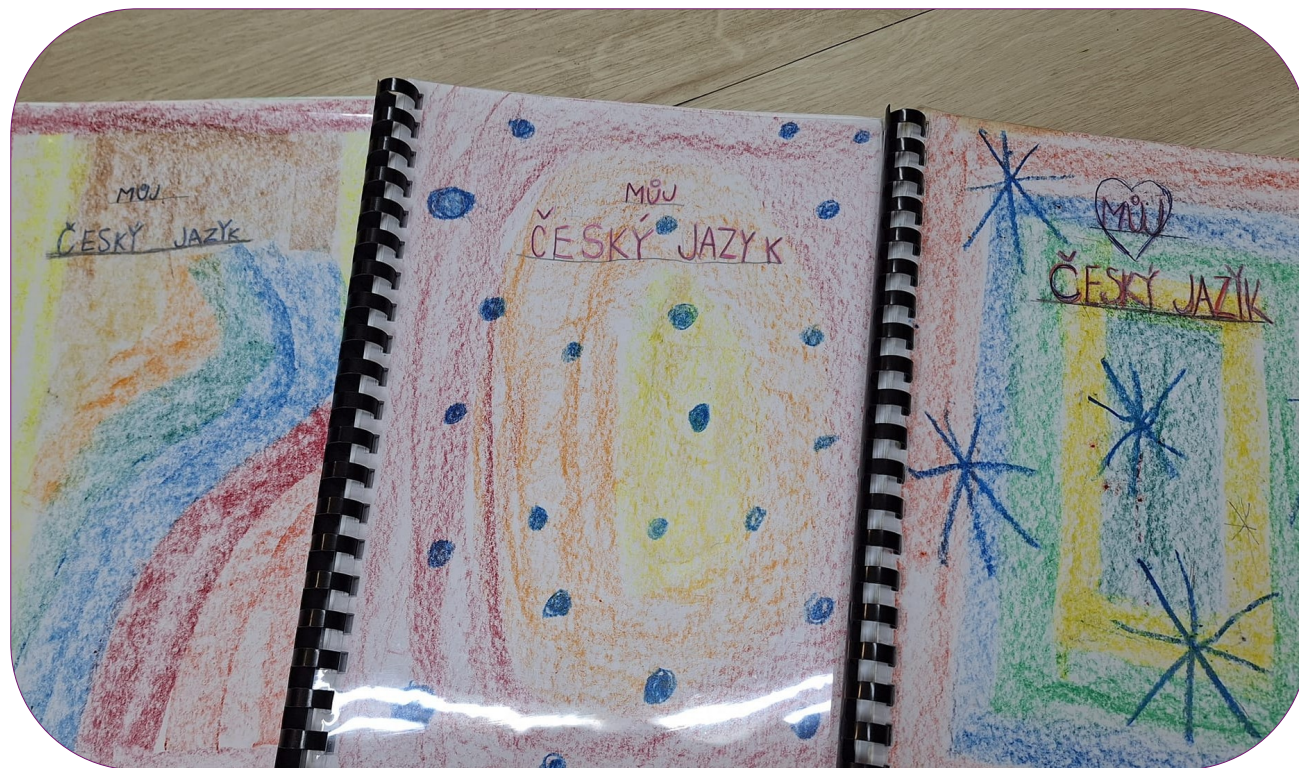
- ▶ Bez učebnic (a pracovních listů)
- ▶ Nové učivo vyvozují děti
- ▶ Integrovaně tematická výuka
- ▶ Techniky práce s textem (čteným, psaným)
- ▶ Interaktivita
- ▶ „Tady máte...“

Vyvození pádových otázek

	O PÁDU JEDNÉ BABIČKY		JAK MI HRNEK SPADL Z RUKY
	Po ulici šla babička , která upadla.		Hned ráno mi upadl hrníček .
	Ona totiž šla bez dědečka .		Naštěstí byl bez čaje .
	Odvezli jsme ji k doktorovi .		Šla jsem ke koši .
	V nemocnici jsme hned viděli primáře .		Vyhodila jsem všechny střepey .
	Primář hned volal: „ Sestřičko “!		Oslovila jsem sama sebe: „ Nemehlo! “
	Pověděli jsme jim hned o babičce .		Bude se mi o této příhodě dneska zdát.
	S dědečkem by babička neupadla.		Se štěstím se mi to příště nestane.

Naše výuka

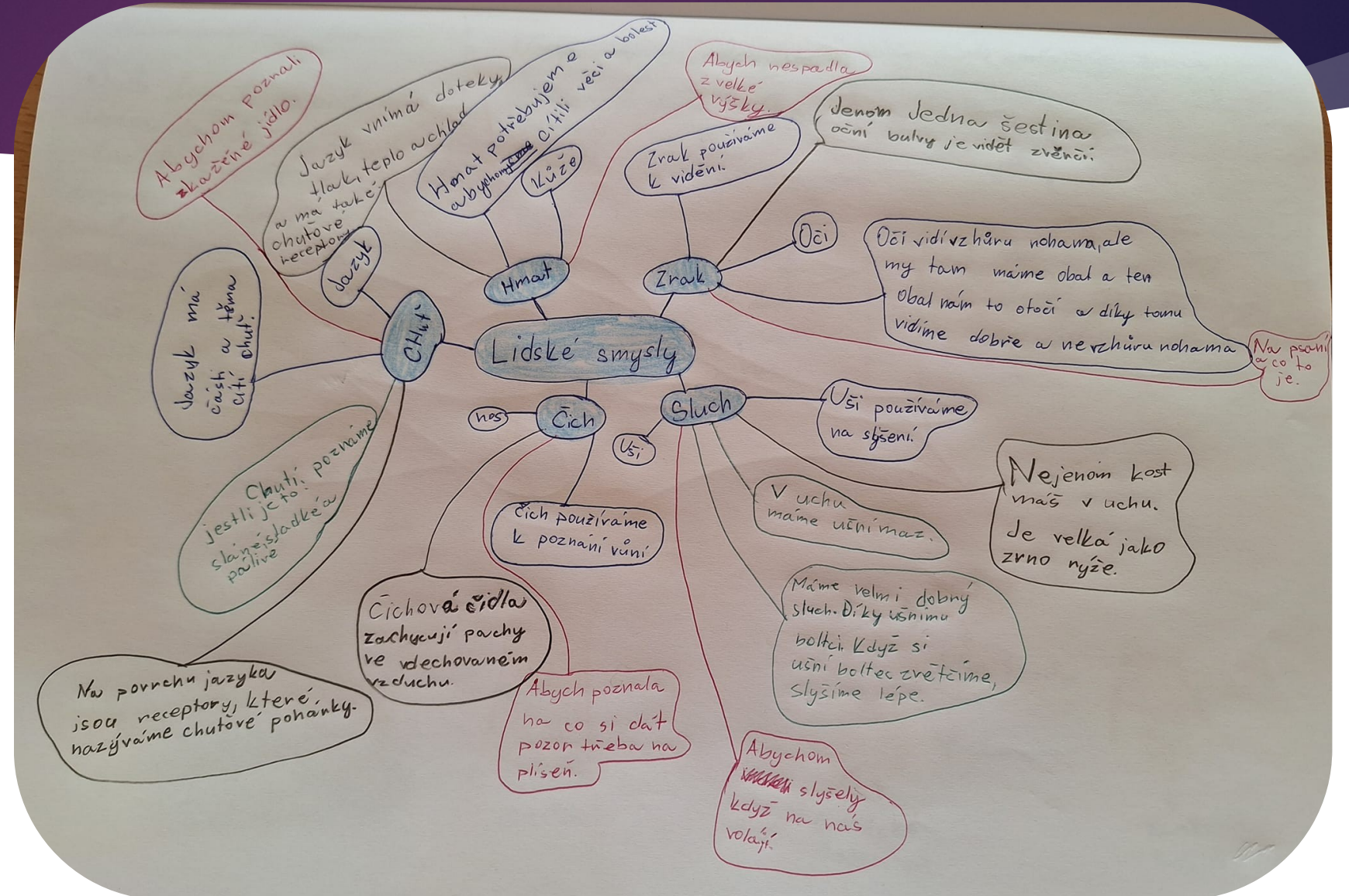
- ▶ Tvorba vlastních učebních materiálů
- ▶ Cyklické opakování učiva
- ▶ Metody a formy výuky

741236957

„čtyřbarevná propiska“

Příběh, který dramatizuje učitel, postupně i s žáky

„Poslouchejte přátelé, povídám prapodivný příběh

Vím, že se to nemá, ale já jsem vzala **pytel** a šla jsem chytat **netopýry**.

Při tom jsem já nešika **klopýtla** o **slepýše**.

Jsem to ale **kopyto**, **pýřila** jsem se.

Šla jsem za to doma **pykat** a **zpytovala** jsem svědomí.

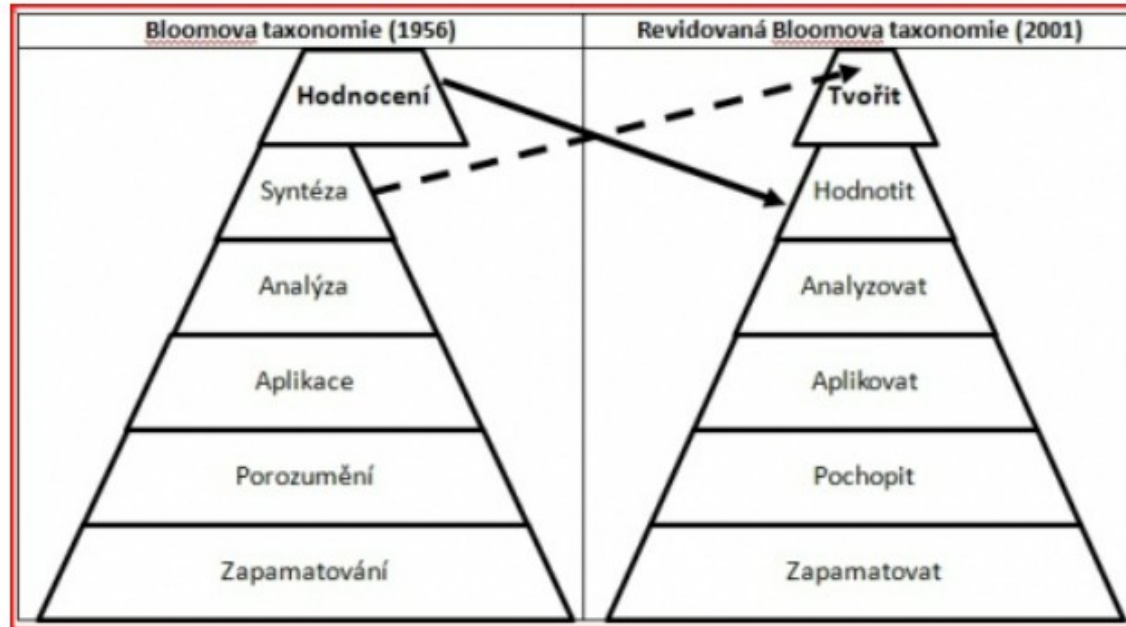
Pak jsem uviděla **načepýřeného** ptáčka, jak se **pyšně** předváděl.

Seděl na zahradě, kolem rostl **pýr** a mnoho slunečnic plných **pylu**.

Chtěla jsem si přičichnout, ale **pyl** se mi dostal na **pysk** a na slunci jsem se **třpytila**.

Přátelé, pojďte prapodivný příběh pospolu povídat, přitom vyjmenovaná slova po P prožívat!“

Bloomova taxonomie vzdělávacích cílů

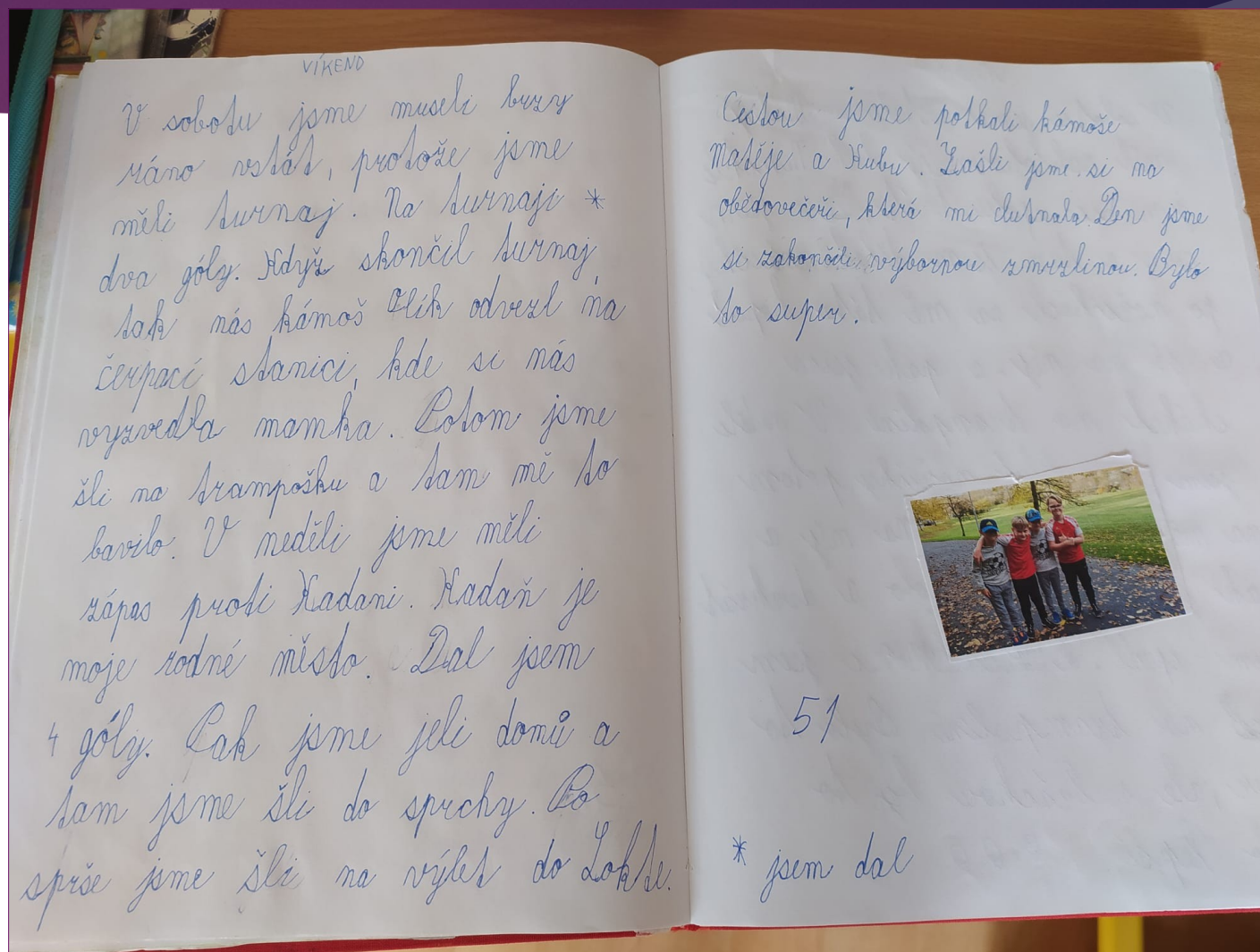
Obrázek 2. Bloomova taxonomie kognitivních vzdělávacích cílů, původní (Bloom et al. 1956) a revidovaná (Anderson & Krathwohl 2001)

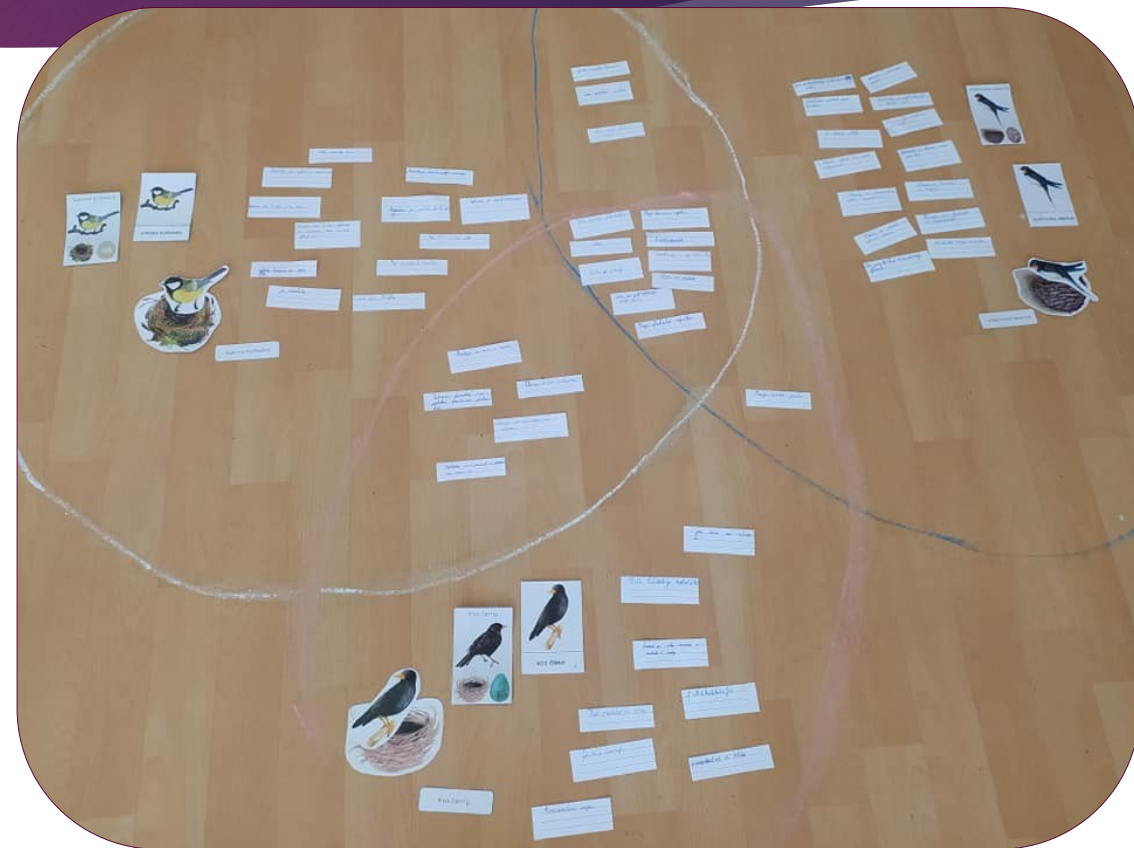
Smysluplná domácí příprava

- ▶ Čtení
- ▶ Zážitkový deník
- ▶ 10 minut k odpovědnosti
- ▶ Cizí jazyk

Tvorba konstruktivistické výuky

- ▶ Stanovíme si cíl
- ▶ Zvolíme vhodné učivo
- ▶ Přibereme aktuální téma
- ▶ Známe děti
- ▶ Jsme na chvíli dítětem
- ▶ Hledáme cestu (volíme malé kroky a očekáváme křížovatky)
- ▶ Využíváme dosavadní znalosti / dovednosti
- ▶ Přemýšlíme nad smysluplností

Nadané děti ve třídě

- ▶ Vyvozují nové učivo
- ▶ Popisují svým jazykem své objevy
- ▶ Pracují na náročnějším zadání (od začátku / po úkolu)
- ▶ Volí si náročnější cestu
- ▶ Věnují se tvůrčí činnosti (slohové, výtvarné)
- ▶ Spontánně si diferencují zadání
- ▶ Odpočívají
- ▶ Čtou si
- ▶ Nabízejí pomoc / nápovědu / kontrolu

ALE JSOU STÁLE S NÁMI POHROMADĚ.

„Vetřelci“

Tik a tak, je to tak! Hodiny jdou naopak. Dnes je čtvrtek, zítra město středa. Zítra narodí se děda.

Ale za šedesát let - to mu bude asi pět - bude moře žvatlat jako děcko. A to ještě není všecko!

Z babiček zas budou holky, půjdou do mateřské kuře školky, pak z nich budou malinká ukřičená miminka...

Tik a tak, tik a tak! Ale co se stavení stane pak?

D. Fischerová, sbírka Milion melounů

Aktivita „truhla“

(černá ovce / vetřelec)

